

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E., občianske združenie**, so sídlom T., zastúpeného *JUDr. V. Š., advokátom*, so sídlom N. proti žalovanému **Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Drieňová č. 22, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: SVS-230-2009/00275/TKL zo dňa 4.6.2009, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/156/2009-16 zo dňa 21.1.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/156/2009-16 zo dňa 21. januára 2011 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie o žalobe žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SVS-230-2009/00275/TKL zo dňa 4.6.2009, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu v Bratislave, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OVVS-PR-1797/1-08-JGA V-21 zo dňa 28.8.2008, ktorým tento podľa § 76 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „priestupkový zákon“) konanie zastavil, nakoľko skutok, o ktorom sa koná, a ktorého sa na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 21a ods. 1 písm. c) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) mal dopustiť JUDr. M. H., zamestnanec Ministerstva školstva Slovenskej republiky, nie je priestupkom.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 247 ods. 1 O.s.p. tým, že základným predpokladom na uplatnenie súdneho prieskumu voči rozhodnutiu správneho orgánu je tvrdenie žalobcu o tom, že bol ako účastník správneho konania rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu ukrátený na svojich právach. V predmetnom konaní pred správnymi orgánmi žalobca nebol účastníkom správneho konania, ale vystupoval ako oznamovateľ spáchania priestupku konkrétnou, ním označenou osobou. Žalobca potom nemohol byť rozhodnutím správnych orgánov nijako ukrátený na svojich právach, nebola mu týmto rozhodnutím uložená žiadna sankcia, povinnosť, oprávnenie. Taktiež neboli dotknuté žiadne jeho právom chránené záujmy a nebol poškodeným. Na základe uvedeného konštatoval, že žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie predmetnej žaloby, a preto konanie zastavil.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a citujúc ustanovenia § 68 ods. 1, a § 72 písm. d) priestupkového zákona, § 21a ods. 3 zákona o slobode informácií a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.3.2010, sp. zn. 2SŽo/398/2009, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 4.12.2003 vo veci M. C. v. Bulharsko, no. 39272/98, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 12/97 a § 250 ods. 2 O.s.p. namietal, že konaním páchatel'a priestupku sa cítil poškodený na svojom práve na informácie garantovanom Ústavou Slovenskej republiky a zákonom o slobode informácií, a preto využil svoje právo na inú právnu ochranu garantovanú priestupkovým zákonom a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podal Obvodného úradu v Bratislave, odboru všeobecnej vnútornej správy (ďalej aj „ObÚ“) návrh na prejednanie priestupku, spáchaním ktorého utrpel ujmu na svojom práve na informácie. Žalobca uviedol, že na základe jeho návrhu bolo voči páchatel'ovi začaté priestupkové konanie, ktorého bol žalobca riadnym účastníkom (§ 72 písm. d/ priestupkového zákona). Predmetom konania neboli iba práva páchatel'a, ale aj právo žalobcu na poskytnutie právnej ochrany porušenia jeho práva na informácie. Bol teda plnohodnotným účastníkom konania, a to nielen vzhľadom na jeho zákonom definované procesné postavenie, ale aj vzhľadom na predmet konania, ktorým bolo poskytnutie ochrany jeho právu na informácie. Zastavenie priestupkového konania tak bolo spôsobilé porušiť právo žalobcu na inú právnu ochranu. Pokiaľ teda bolo priestupkové konanie rozhodnutím ObÚ zastavené, došlo k zásahu do práva na inú právnu ochranu žalobcu, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie ObÚ o zastavení konania, sa priamo dotýka práva žalobcu na inú právnu ochranu a žalobca je teda v zmysle ustanovenia § 250 ods. 2 O.s.p. aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby uznesenie zo dňa 21.1.2011, č. k. 4S/156/2009-16, bolo zrušené.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým uznesením krajského súdu a aj napriek tomu, že žalobca bol účastníkom konania podľa ust. § 72 písm. d) zákona o priestupkoch, nepreukázal, že rozhodnutím o zastavení konania z dôvodu, že konanie obvineného nie je priestupkom, bol ukrátený na svojich právach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a zistil že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky pre meritórne rozhodnutie vo veci.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. (*rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov*) je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vychádzajúc z dôvodov odvolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu

po oboznámení sa s obsahom pripojeného súdneho a administratívneho spisu má za to, že Krajský súd v Bratislave na základe vyššie uvedeného správne najskôr posudzoval, či žalobca je osobou oprávnenou na podanie žaloby v súlade s § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p., s ohľadom na tvrdené ukrátenie na právach. Aktívna procesná legitímácia žalobcu, ako procesná podmienka v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p., ktorá robí procesný subjekt osobou oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady, a to postavenie účastníka správneho konania a súčasne ukrátenie na právach napadnutým rozhodnutím, vydaným v správnom konaní.

Súd v každej konkrétnej veci v intenciách citovaných zákonných ustanovení posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve. V konaní podľa piatej časti O.s.p. súd poskytuje ochranu len subjektívnym právam žalobcu. Pokiaľ sa žalobca domáha ochrany cudzích práv, alebo aj žiada ochranu svojho práva, aj keď v skutočnosti o jeho právo nejde, žaloba je podaná neoprávnenou osobou.

Odvolačí súd považuje za nesporné, že žalobca bol ako navrhovateľ účastníkom priestupkového konania v zmysle ustanovenia § 72 písm. d) v spojení s § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch, v priestupkovom konaní sa však rozhodovalo o obvinení z priestupku a uložení sankcie JUDr. M. H., zamestnancovi Ministerstva školstva Slovenskej republiky, a rozhodnutím o zastavení konania z dôvodu, že skutok, o ktorom sa koná, nie je priestupkom, nemohol byť žalobca ukrátený na svojich právach, pretože rozhodnutie o priestupku sa osobne týka iba osoby obvinenej z priestupku a svojimi účinkami neovplyvňuje právnu pozíciu žalobcu, t. j. nezasahuje do právnej sféry žalobcu ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Podľa názoru najvyššieho súdu žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby, pretože žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu v Bratislave, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OVVS-PR-1797/1-08-JGA V-21 zo dňa 28.8.2008, nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach žalobcu, z čoho vyplýva, že týmto rozhodnutím žalobca, ako je už uvedené vyššie, nemôže byť ani ukrátený ani dotknutý na svojich právach.

V zmysle zhora uvedených zákonných ustanovení a zásad „pocit“ žalobcu o jeho poškodení na práve na informácie je z hľadiska priznania aktívnej procesnej legitímácie na podanie žaloby pri zastavení priestupkového konania proti konkrétnej fyzickej osobe odlišnej od žalobcu nepostačujúci a teda aj právne irelevantný, i keď konanie o priestupku bolo začaté na jeho návrh. Takto ani podľa názoru najvyššieho súdu v konaní nebolo osvedčené splnenie procesnej podmienky osoby oprávnenej na podanie žaloby – aktívnej procesnej

legitimácie žalobcu, keď táto nebola podložená žiadnym konkrétnym tvrdením o ukrátení na právach, ktorému by korešpondovalo jeho subjektívne oprávnenie vychádzajúce z konkrétneho právneho predpisu, ktoré by ovplyvnilo právnu pozíciu žalobcu a zasiahlo do jeho právnej sféry alebo spôsobilo zmenu jeho právneho postavenia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu podľa 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, stotožniac sa s názorom krajského súdu, že žalobca nie je osobou aktívne procesne legitimovanou na podanie žaloby v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p..

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p., tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému zo zákona právo na ich náhradu neprislúcha.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 30. marca 2011

JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth